

DE RE MILITARI LXXIV

От Руслан Трад, Александър Стоянов и Венцислав
Божев

БРОЙ 74 | 30 НОЕМВРИ – 7 ДЕКЕМВРИ 2017

DE RE MILITARI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад, Александър Стоянов, Венцислав Божев

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 7.12.2017

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com, www.historyofwars.net

Сайт на журнала:

www.remilitari.wordpress.com

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

<https://www.facebook.com/deremilitari>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

ISSN 2367-9476

АВТОРИТЕ

РУСЛАН ТРАД

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВнР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтовите линии с „Ислямска държава“.

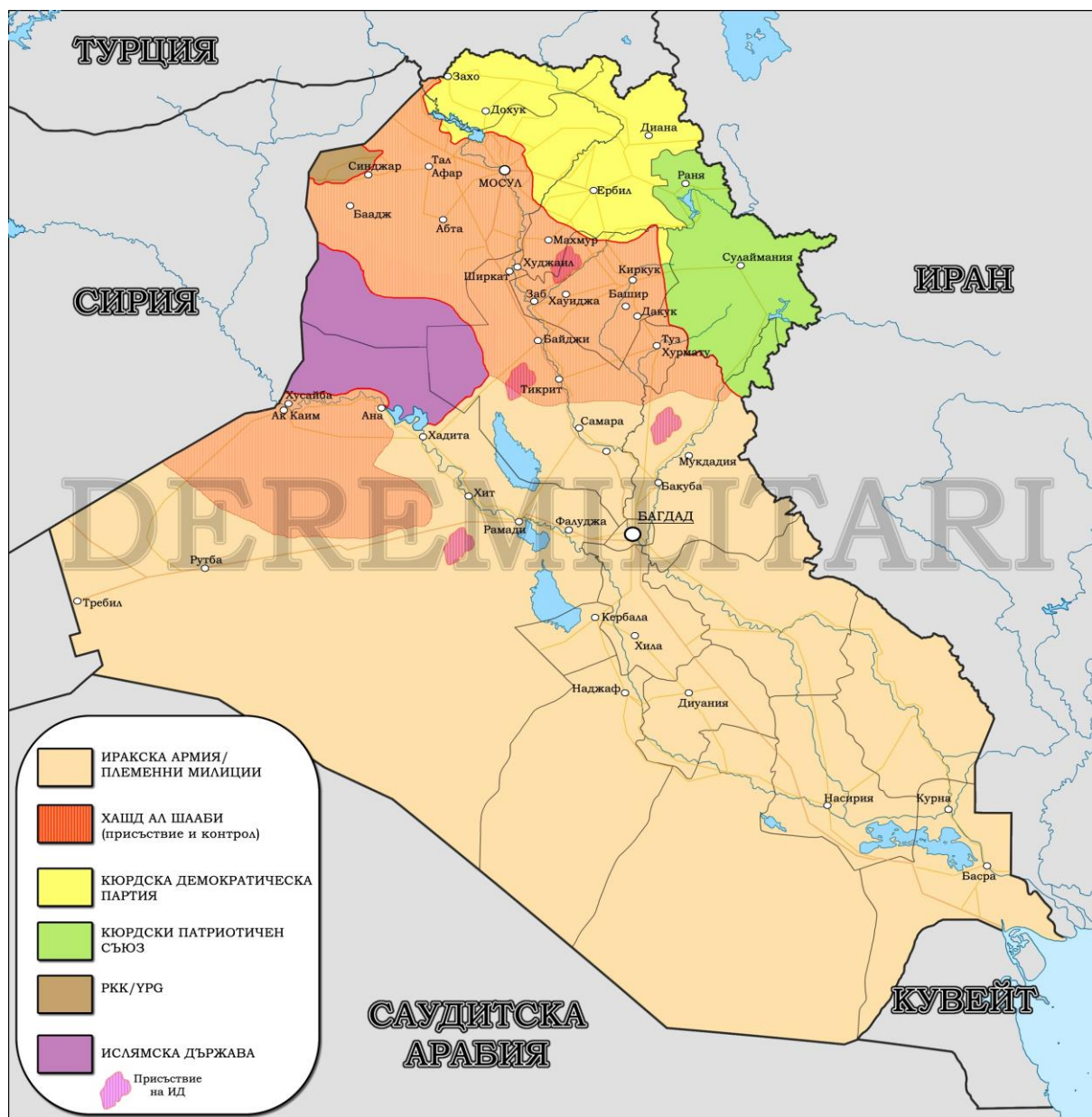
АЛЕКСАНДЪР СТОЯНОВ

Историк и журналист, доктор, а преди това и *magister cum laude* от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

ВЕНЦИСЛАВ БОЖЕВ

Политолог и експерт в областта на международните отношения с богат опит в анализа на европейските политически процеси, както и на динамиката на отношенията в Близкия изток и постсъветското пространство. Автор на множество материали и академични текстове по въпросната тематика. Участник в международни изследователски проекти и теренни проучвания в Близкия изток.

СИТУАЦИЯТА В ИРАК: КАРТА

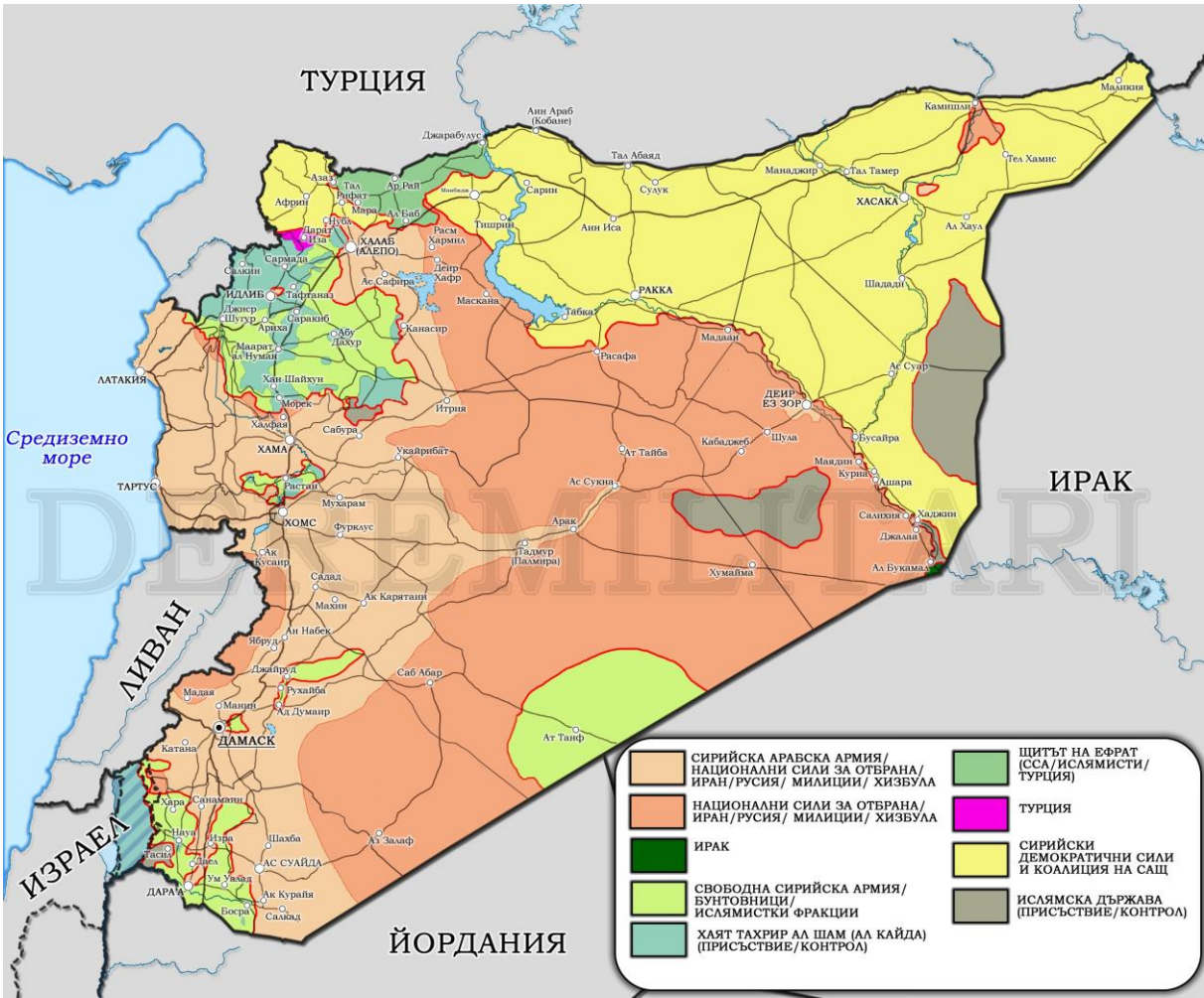


През изминалите дни мощната и влиятелна милиция Харакат ал Нуджаба заплаши американските сили в Ирак, заради речта на Доналд Тръмп, в която признава Йерусалим за столица на Израел.

Нуджаба заявиха, че ще смятат американските сили за цел, ако ситуацията не се промени. Подобни емоции има и сред други милиции в състава на Хашд ал Шааби и може да се очакват проблеми със сигурността в Ирак, а също и атаки срещу американски сили и техни съюзници.

Междувременно, САЩ извършиха 18 удара срещу ИД.

СИТУАЦИЯТА В СИРИЯ

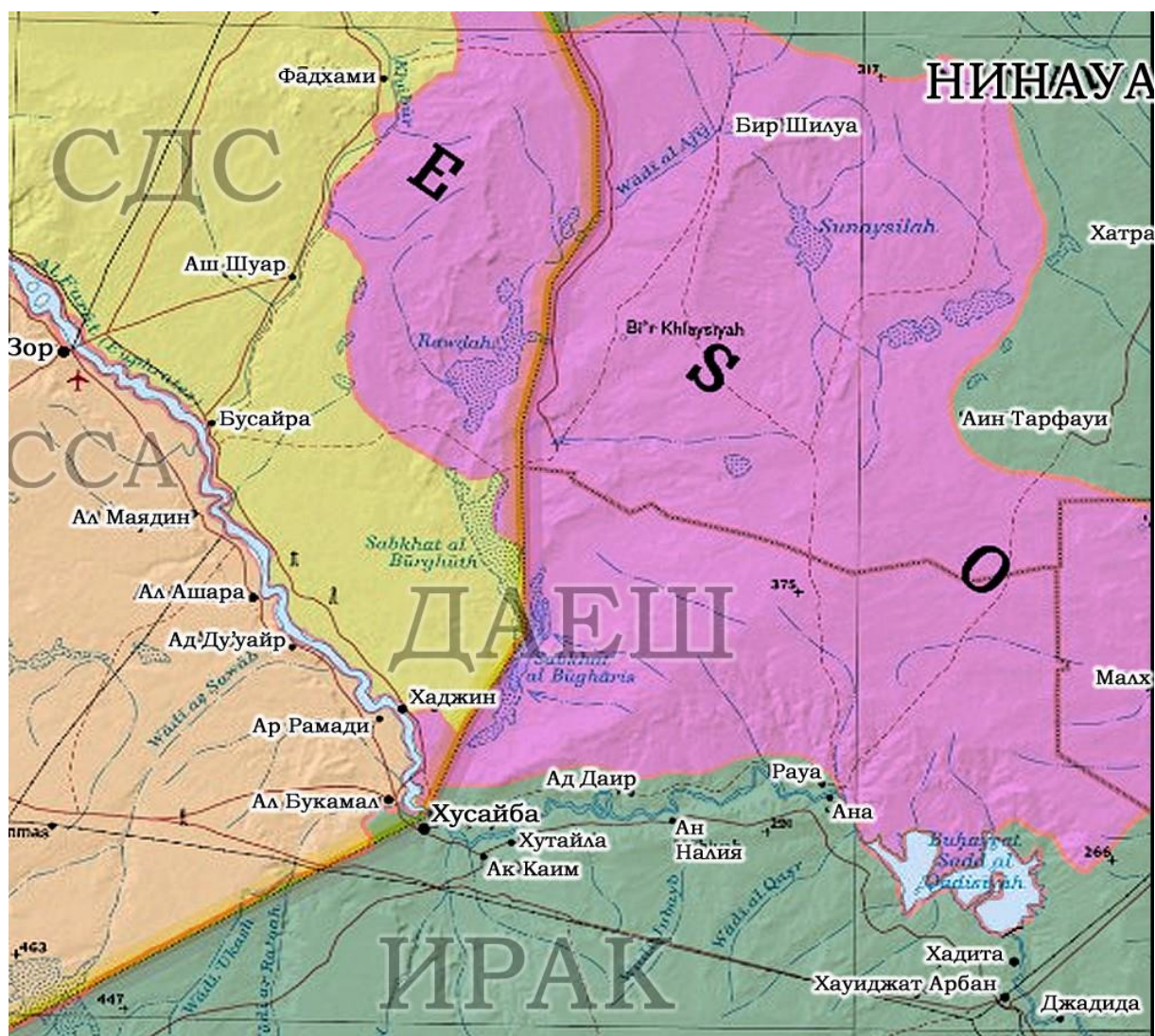


И през изминалата седмица самолети на сирийската и руската армия бомбардираха масирано държани от бунтовнически сили градове в района на Дамаск.

Загиналите вследствие на ударите цивилни са над 100 за три дни, което означава, че тенденцията да се подновяват унищожителните въздушни кампании остава.

Правителствените сили отново опитаха да пробият защитата на Свободната сирийска армия по линията Джобар-Айн Тарма, но без успех.

ПРОВИНЦИЯ ДЕЙР ЕЗ ЗОР, ИЗТОЧНА СИРИЯ



Междувременно, проправителствените сили начело с елитната милиция на “Тигрите”, поднови своето настъпление срещу ИД на юг по течението на р. Ефрат. Те атакуваха джихадистките позиции край селището Ал Салихия, заемайки селцето Сафсаха.

3 декември

След тежки сражения продължили близо 48 часа, проправителствените отряди успяха да обградят Ал Салихия и намиращите се в близост няколко села и махали. По този начин, подсигурявайки своя тил, те достигнаха до Ал Кута на 20 км. северно от Ал Букамал.

4 декември

“Тигрите” продължиха своя натиск на юг като успяха да овладеят селището Ал Джелаа. В същото време, специализираното подразделение, познато като ISIS Hunters, извърши успешна акция отвъд фронтовата линия в зоната на контрол на ИД.

Според проправителствени медийни източници командосите са ликвидирали джихадистка група, отговорна за екзекуцията на двама руски военни в Ал Букамал. Сред загиналите вероятно е и индонезиецът Бахрун Наим, който се смята за отговорен за терористичната атака в Джакарта от 2016 г., при която загинаха четирима цивилни.

5 декември

След като напълно подсигуриха Ал Джелаа, проправителствените сили използваха деня за да прочистят още няколко малки села по главния път между Ал Маядин и Ал Букамал.

6 декември

“Тигрите” осъществиха успешно финалния тласък срещу позициите на ИД в района на западния бряг на р. Ефрат. Те овладяха последните няколко селища останали под контрола на джихадистката организация и се съединиха с частите на Хизбула, Иранската революционна гвардия и техните шиитстки съюзници от Афганистан и Ирак, разположени северно от Ал Букамал. Реално остана едно единствено гнездо на съпротива на ИД в този сектор където градчето Ал Салихия продължава да бъде обсадено от “Тигрите”.

Чрез този успех, силите верни на Асад за първи път от няколко години насам възстановиха правителствения контрол над директната връзка между Дейр ез-Зор и Багдад. Следващата непосредствена цел ще бъде ликвидиране на присъствието на ИД в пустинната зона между Ал Сухна и Ал Букамал.

В същото време, след близо едноседмично затишие на фронта по източния бряг на р. Ефрат, Сирийските демократични сили (SDF) продължиха настъплението си срещу ИД. Прокюрдските отряди овладяха военната база Кахара, както и двете села намиращи се в непосредствена близост до нея. Проправителствени медийни източници съобщават за 17 ликвидирани джихадисти.

2 декември

Частите на SDF напреднаха на запад от завзетите позиции през предишния ден, успявайки да овладеят нови две села. По този начин те откриха пътя си към Абу Хамам, който също бе зает завзет без особени затруднения.

3 декември

Говорителят на Кюрдските сили за отбрана (водещата сила на SDF) обяви, че източната част на провинция Дехр ез Зор е “освободена от присъствието на ИД с помощта на САЩ и Русия”. Т

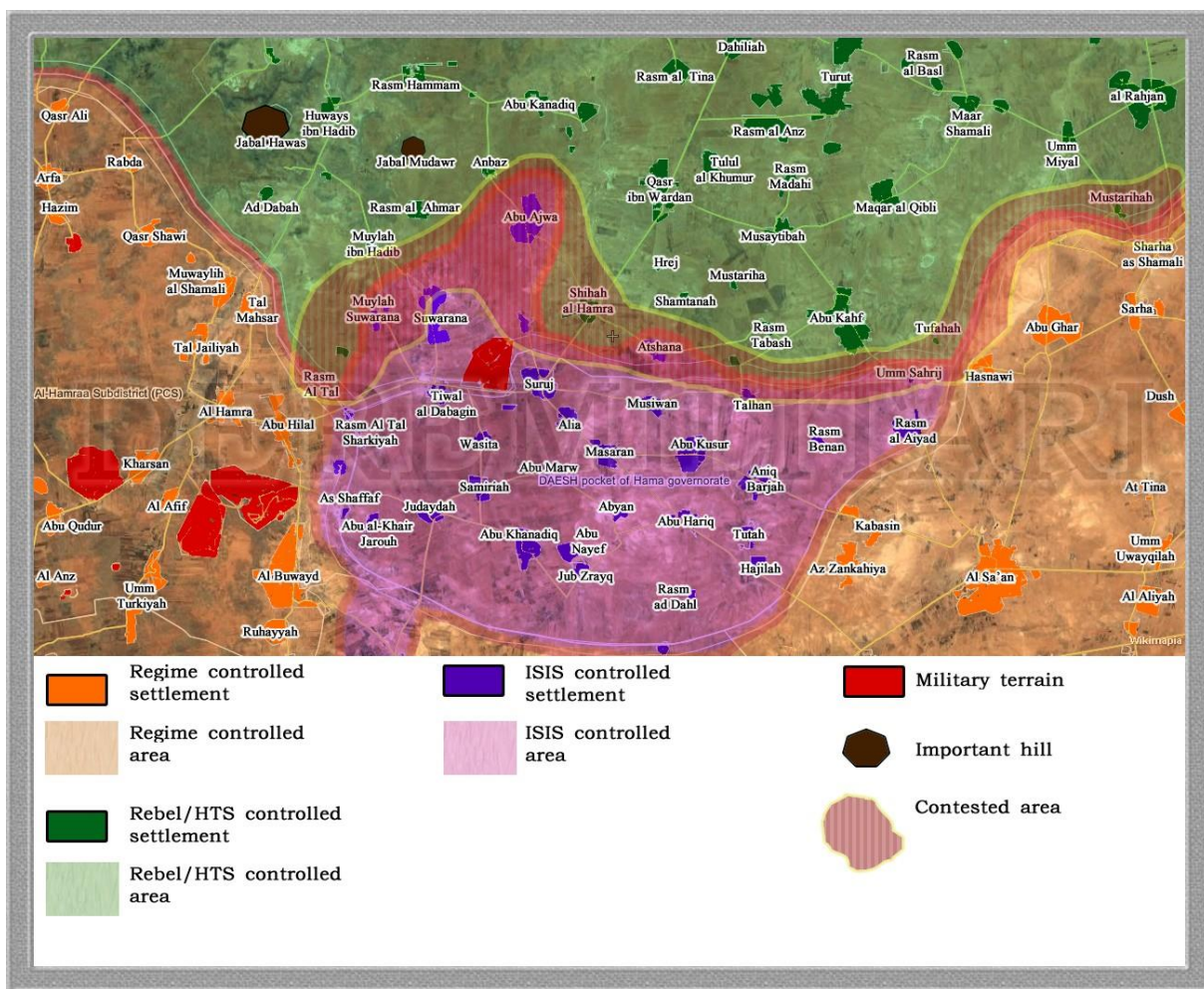
ова се случи по време на среща между лидерът на YPG Сипан Хемо и командирът на руската база в Хмеймим. Хемо също така изяви готовност за създаване на съвместен щаб заедно с руснаците и американците, като според неговото мнение те трябва да бъдат “гарантите за мирното и демократично решение на сирийското бъдеще”.

ВЪПРЕКИ ТВЪРДЕНИЯТА НА ХЕМО, ЗА МОМЕНТА ИД ПРОДЪЛЖАВА ДА КОНТРОЛИРА НЕ МАЛКА ТЕРИТОРИЯ ПО ИЗТОЧНИЯ БРЯГ НА ЕФРАТ, КАКТО И НА СЕВЕРОИЗТОК ПО ГРАНИЦАТА С ИРАК.

6 декември

Прокюрдските сили напреднаха на юг от Хараидж и успяха да наложат контрол над Хаджим. Частите на ИД в зоната не оказват сериозна съпротива, предпочитайки да се изтеглят на юг или на изток през пустинята в посока Ирак.

ЦЕНТРАЛНА СИРИЯ



Проправителствените сили, които оперират срещу частите на Хаят Тахрир ал-Шам (Ал Кайда) и други бунтовническо-ислямистки организации, продължиха настъплението си на север в посока провинция Идлиб. Те завзеха село Шутаиб и напреднаха към Ал Балил.

В същото време Пети корпус, действащ в южната част на провинция Алепо, също настъпи в зоната на югозапад от Ханасер.

3 декември

Силите на ХТШ проведеха успешна акция, възвръщайки си контрола над Рахджан и местността около селището.

5 декември

Проправителствените сили проведоха няколко неуспешни опита за атака срещу Рахджадн и хълма Мазраа Рахджан.

На север от там, части на ХТШ атакуваха позиции на сирийската армия край селището Рашидия, успявайки да установят контрол над него. Така те успяха да застрашат пряко Ханасер, намиращ се по главния път водещ на север към Алепо.

6 декември

Отрядите от проправителствената милиция “Щитът на Каламун” успяха да влязат в Рахджан след третия си опит за овладяване на градчето през тази седмица.

На запад от там ИД подновиха своите настъпателни действия срещу ХТШ. Те успяха да овладеят седем села в този сектор, значително увеличавайки териториалния си контрол в Североизточна Хама.

СИТУАЦИЯТА В ЙЕМЕН



През изминалата седмица събитията в Йемен имаха изненадващ драматичен обрат.

Със съобщение онлайн, йеменското вътрешно министерство, което в момента е контролирано от хутите, беше показано мъртвото тяло на Салех, увито в одеяло и качено на камион. На главата му се вижда следа от изстрел. Партията на Салех, Всеобщия народен конгрес, потвърди малко по-късно смъртта му, заявявайки, че е убит южно от столицата Сана. Най-вероятно Салех се е опитал да достигне до база на Обединените арабски емирства, които участват със свои сили срещу хутите.

Първо с РПГ хутите спират бронираната му кола, а след това го доубиват с изстрел в главата.

Миналата седмица, между бившите съюзници – хутите и Салех – избухнаха сблъсъци заради контрола над столицата. Тази рязка промяна в отношенията, предшествана от месеци на неразбирателство, беше използвана от водената от Саудитска Арабия коалиция, за да бъдат бомбардирани позициите на хутите в

подкрепа на Салех и неговите сили. Така, хутите се оказаха изолирани и без местни съюзници след три години война, но въпреки това все още контролират големи части от северните райони на Йемен.

Клановете, които традиционно са най-важната сила в политиката в Йемен, подкрепят Салех и опитаха да подпомогнат силите му в Сана, докато частите на сегашния президент Абд Раббу Мансур Хади, пристигнат от юг, където се намира йеменското правителство, изгонено от хутите през 2014 година, когато превзимат столицата именно с помощта на Салех.

Но плановете на правителствените сили не успяват.

През последните дни, жителите на Сана са хванати в капана на постоянни сражения. В дипломатическия сектор на града, хиляди са блокирани без достъп до провизии. Ситуацията се усложнява още повече заради въздушните удари на Саудитска Арабия.

Смъртта на Али Абдула Салех слага края на една цяла епоха от модерната история на Йемен и има голямо значение за целия арабски свят като цяло.

Дълъг и наситен със събития е този епизод от историята на Йемен. През 2012 година Али Абдула Салех е свален с масови протести, породени от авторитаризма му и лошата икономическа обстановка в страната. След 30 години начело на Йемен, Салех е принуден да се скрие, докато на власт идва новият президент, Абд Раббу Мансур Хади. По-късно, Салех се появи отново – този път като лидер на лоялистки милиции, част от които бивши военни и дезертьори. През това време, заради политическия вакуум, излезе нова сила, станала известна като „хути“. В реч, излъчена на 20 януари 2015, , Абд ал Малик ал Хути - лидерът на групата “Ансар Аллах”, която произлиза от северните части на Йемен - увери милиони йеменци, че въпреки слуховете за възможен преврат в столицата Сана, Абд Раббо Мансур Хади ще продължи да бъде президент на страната. На 22 януари, обаче, Хади се оттегли от поста, заедно с премиера на Йемен.

През 2014 година, след като се съюзяват със Салех, хутите напредват от северните части на страната, където се намират

главните им крепости, и овладяват контрола над столицата. След като изтласкаха правителствените сили, съюзниците си поделят града – на север са хутите, докато на юг са частите на Салех. Сегашните сблъсъци са най-вече в квартала, в който са разположени министерства и правителствени сгради. През последните три дни, хутите атакуват домовете и позициите на важни сподвижници на Салех, негови политически съюзници и най-вече – на племенните лидери.

Йемен рядко влиза в новинарските емисии у нас, а и като цяло в международния поток. Но разположението на страната е до такава степен важно, че събитията там неслучайно се следят с внимание от САЩ, Саудитска Арабия, Иран и Африканския съюз. През Йемен минава оръжеен поток – включително от България – наркотрафик, бежанци. В Йемен се сблъскват силите на саудитската и иранската политика.

Салех и хутите имат дълга история на съюзи и предателства. Напрежението между надигащото се политическо движение и Салех достига върхна точка през 2004 година, когато правителството праща войски в Саада, за да арестуват лидера на хутите по това време, Хусейн ал Хути. По време на този арест ал Хути е убит и бунтовниците започват кампания срещу президента и неговата мрежа от племенни лидери и генерали.

В годините след смъртта на Хусейн ал Хути, новото поколение започва трансформацията на хутите от политическо движение към ожесточена военна сила. В Сана, Салех иска да представлява хутите, правещ връзка със Заидския имамат, съществувал в началото на XX век.

Но въпреки насилието в продължилата 6 години война, хутите удържат. През ноември 2009, кампанията, водена от йеменската армия, прелива в саудитската територия. До януари на следващата година, Саудитска Арабия вече не може да удържи сраженията и подкрепя примирие между Салех и хутите, които се изтеглят в провинция Саада, отказвайки се от териториите заети от тях отвъд саудитската граница и смятани традиционно за йеменски. Когато избухнат масови протести срещу президента Салех през 2011 година,

хутите виждат още една възможност. Оставяйки оръжието си, те се включват в демонстрациите, провеждащи се в столицата. Хутите търсят допълнително включване и влияние в новото управление като политическа организация – организация, контролираща десетки хиляди от най-добрите бойци в целия район.

В последвалия период, в който Йемен се опитва да се възстанови от политическата нестабилност, хутите представят себе си като алтернатива на старото управление и хората на Салех. Но нещата се променят отново и насъбралото се разочарование сред цивилните, които страдат най-вече от всички офанзиви, се излива в протести и саботаж.

Нощта преди убийството на Салех е една от най-тежките за жителите на Сана. Разкази на очевидци описват сцени като от военни филми, които виждаме и в Сирия вече шест години. Цели сгради са обстрелвани с артилерия, снайперисти се целят във всеки, който се движи по улиците. За два дни убитите са над 120, а над 250 са тежко ранени. Постепенно цели райони от столицата са откъснати от света.

Саудитската коалиция се намесва също. Въздушни удари попадат върху позиции на хутите. От 2015 година насам, Рияд увеличи военното си присъствие в съседен Йемен, опитвайки се да спре намесата на Иран. Техеран, от своя страна, подкрепя хутите от самото начало на офанзивата им към Сана, давайки им въоръжение и финансова подкрепа, знаейки, че това ще предизвика реакция в саудитците. Точно това довежда до блокирането на йеменските пристанища от страна на Саудитска Арабия, откъдето предимно влиза иранското оръжие. Морската блокада пък предизвиква хуманитарна криза, тъй като помощите за 20 милиона души не успяват да влязат в страната. Междувременно, заради сринатата инфраструктура, избухва епидемия от холера, която заразява близо 1 милион души. Гражданската война разбива и малкото стабилност в най-бедната арабска страна, а убитите са над 10 000.

Преди няколко дни, саудитската коалиция реши изненадващо да подкрепя Али Абдула Салех, описвайки позицията му срещу хутите не като борба за контрол над Сана, а като народен бунт. Скоро

въздушни удари поразяват летището и военен лагер в северна Сана, която е контролирана от бунтовниците.

Междувременно, от Рияд, президентът на Йемен призова силите му да напреднат към столицата. Съвсем скоро хутите започват подготовка за кулминацията на спора със Салех, а именно да убият бившия си съюзник.

Никой не знае какво следва и какви ще бъдат реакциите на политическите сили както вътре в Йемен, така и в международен план. Хутите провеждат екзекуции на верни на Салех хора, в това число главният секретар на неговата партия и депутати от парламента.

И докато войната продължава, хуманитарната обстановка в страната става още по-тежка. Водоснабдителните системи са разрушени в голяма степен. Електричеството е засегнато. Достъпът до питейна вода е силно ограничен. Медикаменти има в отделни болници. ООН призова за пауза на военните действия, за да може да се установи хуманитарен коридор към най-засегнатите райони, но това едва ли ще се случи скоро. Не и след днешните събития и убийството на Али Абдула Салех, което вероятно ще отвори нова страница в историята не само на конфликта, но и на целия регион.

ВИЖТЕ ОЩЕ НОВИНИ, АНАЛИЗИ, ОБЗОРИ И КАРТИ В [НАШИЯ БЛОГ](#) и [ФЕЙСБУК СТРАНИЦА](#).